

Högskolan i Gävle, rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Sofia Almqvist
08-563 085 64
sofia.almqvist@hsv.se
BESLUT

2010-03-30
Reg.nr 31-2189-08

Angående rekrytering av kinesiska studenter

Högskoleverket har granskat Högskolan i Gävle med anledning av i media uppmärksammade uppgifter om att kinesiska studenter har betalat för att studera vid lärosätet.

Bakgrund

Under år 2008 förekom i Arbetarbladet uppgifter om att kinesiska studenter betalat för att studera vid Högskolan i Gävle och att de kunde köpa sig behörighet till högskolans kurser. Mot denna bakgrund begärde Högskoleverket bl.a. en kopia på den utredning som högskolan gjort med anledning av uppgifterna i media.

För att Högskoleverket skulle kunna ta ställning till om högskolan följt gällande svensk rätt bad verket också Högskolan i Gävle om följande.

- 1) Inkomma med kopior av de skriftliga avtal eller en redogörelse för de muntliga avtal som högskolan har med de samarbetsuniversitet och personer eller företag som det finns hänvisning till på högskolans kinesiska webbplats.
- 2) Beskriva på vilket sätt högskolan har kvalitetssäkrat att dessa samarbetspartner följer gällande rätt i Kina, att de har en seriös verksamhet ur ett svenskt perspektiv och att deras avgifter är rimliga i förhållande till den service som erbjuds dem som är intresserade av att börja studera på högskolan.
- 3) Redovisa eventuella betalningar eller avräkningar från samarbetsparterna till högskolan eller, med hjälp av högskolans betalningssystem, till anställda på högskolan.
- 4) Översätta den information som högskolan har lämnat på kinesiska till svenska. Högskoleverket undrar i denna del också om högskolan tydligt har informerat om att utbildning vid universitet och högskolor i Sverige är

avgiftsfri och hur man går tillväga för att på egen hand ansöka till högskolan.

- 5) Redogöra för hur antagningen av de kinesiska studenterna i praktiken har gått till och vilka förutsättningar som har gällt vid prövningen av behörighetsvillkor och urvalsgrunder.

Utredning

Högskolan i Gävle har översänt sin interna utredning till Högskoleverket och anfört bl.a. följande. Lärosätet har sedan år 2000 utvecklat samarbeten med olika lärosäten i Kina, med utgångspunkt i student- och lärarutbyte inom Linnaeus-Palme-programmet. Inför läsåret 2007/2008 planerade högskolan för att ta emot ett större antal kinesiska studenter. Syftet var att stärka högskolans internationella profil och studentunderlaget. Inom ramen för ett projekt utvecklades under våren 2007 olika utbildningsprogram på engelska på kandidatnivå inom tekniska utbildningar. Dessa utbildningar blev ett komplement till de utbildningar som sedan tidigare getts på magister- och masternivå. Samarbetet med lärosätena i Kina utgår från skriftliga avtal. Lärosätets ambitioner för vidareutveckling av samarbetet med Kina innebär en stor och viktig satsning, både utbildningsmässigt och administrativt. Inom projektet har särskilda resurser avsatts för stöd till de kinesiska studenterna i den kulturella anpassningen. Arbetarbladet framförde under våren 2008 att det förekommit oegentligheter i samband med rekryteringen. Detta föranledde rektorn att i maj 2008 anlita en jurist, som ansvarig för en oberoende utredning. Utredningen slår fast att Kinaprogrammet i allt väsentligt har hanterats på ett bra sätt och att det saknas anledning för lärosätet att vidta några åtgärder.

Lärosätet har lämnat följande svar till Högskoleverket.

- 1) Lärosätet samarbetar i Kina med Guizhou University, Zhongyuan University, Jilin University och Zhuhai College at Jilin University. Det sistnämnda lärosätet är en så kallad strategisk samarbetspartner. Samarbetet är brett och innefattar Linnaeus-Palme-utbyte, ett par andra modeller för samarbete samt en typ av *joint program* med möjligheter till dubbla examen. De gymnasister som antogs till läsåret 2007/2008 sökte via de nämnda universiteten. Från och med antagningen till läsåret 2008/2009 har högskolan även samarbete med tre gymnasieskolor. Inför antagningen till läsåret 2009/2010 har alla avtal setts över.

Under sommaren 2007 infördes en ny rutin vid Sveriges ambassad i Peking, som innebar att vissa dokument som studenterna tidigare lämnat

till visumavdelningen behövde bytas ut. Detta innebar en risk för att studenterna skulle komma sent till terminsstarten och det var därför angeläget att hitta en praktisk lösning på problemet. Flertalet studenter hade inte någon möjlighet att själva resa till Peking. Den mest ändamåls- enliga lösningen var att de studenter som inte kunde åka till Peking gav fullmakt till en annan person att byta handlingarna. Två av de personer som fått sådana fullmakter kom från högskolans samarbetsuniversitet. Den tredje personen kom från ett universitet i Peking som Högskolan i Gävle inte samarbetade med. Denna person hade dock anknytning till en lärare vid Högskolan i Gävle. Det var praktiskt att ha en person på plats i Peking för bytet av dokumenten. På en länk från Jilin University till Högskolan i Gävles hemsida publicerades denna persons namn och telefonnummer för att underlätta kontakterna för studenterna och deras föräldrar.

- 2) Av samarbetsavtalen framgår att de kinesiska parterna ansvarar för administrationen, urvalet och nomineringen av studenter inför ansökan till Högskolan i Gävle. Därefter ansvarar Högskolan i Gävle för bedömningen inför antagningen. Lärosätets antagningsenhet svarar för den formella antagningen. Lärosätet har vid ett tidigare tillfälle kontaktat ett av sina samarbetsuniversitet angående de kostnader som krävdes av de kinesiska studenterna. Av svaret framgår att dessa kostnader bl.a. gällde kurser i engelska, översättningsservice och avgifter för ansökningar om visum.
- 3) Enligt en internutredning som genomförts på rektorns uppdrag har inte några ekonomiska transaktioner förekommit mellan Högskolan i Gävle och högskolans kinesiska samarbetsuniversitet.
- 4) Utredaren har kontrollerat översättningen både på hemsidan och på den dåvarande länken. Utredaren har dock inte ansett det nödvändigt med en fullständig översättning då den information som lämnats på kinesiska varit snarlik den information som lämnats på engelska. Lärosätet har i avtalen och i informationen till universiteten, studenterna och deras föräldrar tydligt uppgivit att högre studier i Sverige är avgiftsfria. Detta framgår också av kursbeskrivningarna. På lärosätets hemsida fanns och finns även i dag information om högskolan på kinesiska, motsvarande den som finns på engelska gällande bl.a. högskolans profil. I den information på kinesiska som numera är borttagen ingick information om uppehållstillstånd och svar på de vanligaste frågorna. Numera ges denna information av lärosätets samarbetspartners. Frågor från Kina besvaras dock av lärosätets internationella sekretariat. Lärosätets samarbete med Kina genomförs i projektform inom ramen för samarbetsavtal. Lärosätet vänder sig i denna rekrytering därför inte till så kallade *free movers*. De kinesiska studenter

som kontaktar högskolan direkt, utanför projektet, hänvisas i stället till studera.nu.

- 5) Lärosätet lägger stor vikt vid att erfarenheter ska dokumenteras och arbetas in i de rutiner som används. I arbetet med kvalitetssäkring står rutinerna för antagning i fokus.

Vid antagningen till *läsåret 2007/2008* fick de som sökte till kandidatprogrammen testa sina kunskaper i matematik och fysik i Kina, genom prov utformade av Högskolan i Gävle. De kinesiska universiteten bedömde resultaten samt gjorde ett urval av de studenter som var kvalificerade att söka till Högskolan i Gävle. Ansökningarna skickades därefter till högskolans internationella sekretariat för vidare befordran till de programansvariga lärarna. När det gäller de sökandes förkunskaper i engelska krävdes ett intyg om ett godkänt test av de studenter som sökte till program på magister- och masternivå. Gymnasiebetyg bedömdes vara tillräckliga för studier på kandidatnivå. Enligt de tidigare avtalen högskolan tecknat krävdes ett TOEFL-test eller motsvarande officiellt test, vilket dock i realiteten inte visade sig vara möjligt att ha som förkunskapskrav. Eftersom det ännu inte fanns rutiner för någon annan bedömning av studenternas förkunskaper i engelska förväntades de förberedande kurserna i engelska som universiteten i Kina anordnade under sommaren höja studenternas kompetens. Generellt gäller i Kina att de elever som läser sista året på gymnasiet förbereder sig för de nationella inträdesproven till den högre utbildningen i Kina. De elever som lärosätet vänder sig till prioriterar i första hand studier vid ett högt rankat universitet i Kina och satsar därför inte tid på förberedelser för ett TOEFL-test.

I de nya avtal som lärosätet tecknat med de kinesiska universiteten har kravet på TOEFL-test bytts ut. Inför antagningen av kinesiska studenter till *läsåret 2008/2009* började lärosätet under våren 2008 att utveckla en modell för hur man skulle kunna testa och bedöma både gymnasisters och studenters förkunskaper i engelska. Högskolans lärare genomförde i mars och april 2008 detta test på plats i Kina. De studenter som nådde upp till den kravnivå som angivits kunde därefter söka till specifika program. Förkunskaperna i övrigt bedömdes av de berörda ämnesansvariga lärarna för de olika programmen.

För att ytterligare säkerställa kvaliteten vid antagningen av kinesiska studenter utsåg lärosätet en handläggare som inför antagningen till *läsåret*

2009/2010 utarbetade ett särskilt program med tydliga strukturer för arbetet i hela antagningsprocessen.

Högskolan i Gävle har, utöver den interna utredningen, till skrivelsen bl.a. fogat avtalen med de kinesiska universiteten, minnesanteckningar från högskolans styrgrupp för Kina-projektet, översättning av hemsidan från kinesiska till svenska och informationsblad om studieavgifter.

Högskolan i Gävles utredning

I den av lärosätet initierade utredningen anges bl.a. följande. Samtliga personer som uppgetts vara delaktiga i oegentligheter inom Kinaprogrammet har intervjuats. Därutöver har flera kinesiska studenter intervjuats. Genom tidningen Arbetarbladet har utredaren också förmedlat en önskan om att få kontakt med de studenter som lämnat uppgifterna till grund för artiklarna. Utredaren har lovat att deras identitet inte skulle röjas. Ingen av dessa personer har dock tagit kontakt med utredaren.

Avtalen mellan lärosätet och universiteten i Kina lämnar inget utrymme för anlitan av agenter eller förmedlingar för tillhandahållande av studieplatser. Studenterna ska själva bekosta boende, resa, måltider, böcker etc. Information om studier vid lärosätet lämnas av respektive partneruniversitet, men har också lämnats direkt av lärosätet till universiteten, studenterna och deras föräldrar. Därutöver har lärosätet länkat en sida med information på kinesiska angående studier inom lärosätets Kinaprogram. Länken har tagits bort. De kinesiska föräldrarna är mycket noga med var deras barn ska studera och därför betonas i informationen bl.a. att högskolestudier i Sverige är avgiftsfria. Det är i allmänhet föräldrarna som beslutar var deras barn ska studera och som betalar alla kostnader. Studenterna själva vet ofta inte vad de olika avgifterna avser. I princip vet dock alla att det är avgiftsfritt att studera i Sverige. Det är inte troligt att studenterna eller deras föräldrar skulle ha accepterat att betala studieavgifter.

Innan studenterna kommer till lärosätet genomgår många särskilda kurser i engelska. Efter påpekanden om en låg språklig nivå har lärosätet tagit en mer aktiv roll i syfte att kvalitetssäkra utbildningen och antagningen. Samtliga studenter genomgår därför nu i Kina ett muntligt och ett skriftligt prov i engelska.

Efter påståenden om att studenterna tvingats betala avgifter för att antas till lärosätet kontaktade lärosätet ett partneruniversitet för att utreda detta och fick en redogörelse för de avgifter som kunde aktualiseras. De uppgick till motsvarande 30 000-40 000 kr. De avsåg bl.a. engelskundervisning, visum och flygbiljetter. Inte i något fall utgjorde de studie- eller ansökningsavgifter. Inte heller kunde

avgifterna till sin storlek anses orimliga eller lagstridiga varför inga ytterligare åtgärder vidtogs. Inte i något fall tillföll de nämnda avgifterna lärosätet, vilket verifierats genom kontroll av lärosätets ekonomiska transaktioner.

Visering är en kostnad som studenterna själva betalar. Lärosätet har hjälpt till i denna process, men sedan rutinerna för visering ändrades har studenterna i högre utsträckning fått sköta detta själva. År 2007 deltog lärosätet tillsammans med partneruniversiteten i granskningen av alla visumansökningar. En person med anknytning till en lärare vid lärosätet anlätades för att garantera en säker transport av handlingarna till ambassaden. Denna person lade dessutom ut pengar för kompletterande visumavgifter och har, efter kontakter med lärosätet, senare hjälpt till att byta ut och komplettera vissa ansökningshandlingar. På ett av partneruniversitetens initiativ publicerades denna persons telefonnummer på en webbplats som länkats till lärosätet. Därefter har telefonnumret tagits bort. Eftersom personen blev känd för föräldrarna fick han även i uppdrag av flera föräldrar att bl.a. hämta visum, boka och betala flygbiljetter. Personen har inte tagit betalt för sina tjänster utan har sett detta som att han har hjälpt till när det behövs. Föräldrarna har kompenserat honom för eventuella utlägg.

Högskolans kinesiska hemsida, i dess lydelse i juni 2008, har kontrollerats med hjälp av en översättare. Någon fullständig översättning har inte ansetts nödvändig eftersom informationen visade sig vara snarlik den information som gavs på engelska.

De samarbetsavtal som lärosätet träffat med partneruniversiteten i Kina får anses uppfylla de krav som kan ställas när det gäller att på ett korrekt sätt ange förutsättningarna för studier vid lärosätet. Utöver de i media publicerade uppgifterna om felaktig information har det inte förekommit något i intervjuerna eller i det skriftliga materialet som ger anledning att anta att lärosätet bidragit till en uppfattning att det skulle krävas antagnings- eller studieavgifter för att studera vid lärosätet. Inte heller har förekomsten av sådan information från några andra källor bekräftats. Tvärtom har det framkommit att lärosätet i sin information betonat att högskolestudier i Sverige är avgiftsfria.

Antagningen av kinesiska studenter har skett på samma sätt som gäller för svenska studenter. Den enda skillnaden har varit den programansvariges bedömning av studenternas nivå i matematik och engelska. Eftersom ingenting i utredningen framkommit som ger anledning att anta att någon enskild person på ett otillbörligt sätt påverkat antagningen på så sätt att en student utan behörighet antagits, finns inte anledning att anmärka mot lärosätets hantering i detta avseende. Kurserna har aldrig varit översökta, varför alla sökande med rätt förkunskaper antagits.

Beträffande de antagnings- och studieavgifter som påstås ha betalats till lärosätet, företrädare för lärosätet eller någon med anknytning till lärosätet förekommer dessa uppgifter endast i Arbetarbladets artiklar. De bekräftas inte av övrigt skriftligt material eller av intervjuerna. Det kan också konstateras att ingen av de personer som intervjuats, utöver journalisten, har känt till någon person som betalat nämnda avgifter. Ingen student har heller vänt sig direkt till lärosätet med information om att de betalat avgifter till något parteruniversitet eller till någon enskild person på lärosätet. Vidare verkar inte någon student ha kommit till lärosätet genom en agent som kunde ha krävt sådana avgifter. Framförda påståenden om korruption och andra oegentligheter vid lärosätet eller någon annanstans med anknytning till Kinaprogrammet får därför anses sakna grund.

Relevanta bestämmelser

I 1 kap. 9 § regeringsformen stadgas att förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iakttaga saklighet och opartiskhet.

I 4 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434) anges att om inte annat följer av föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, avgör den högskola som anordnar en utbildning vilka behörighetsvillkor som ska gälla för att bli antagen till utbildningen.

Enligt 1 kap. 10 § högskoleförordningen (1993:100) ska utbildningen vid högskolorna vara avgiftsfri för studenterna.

Enligt 6 kap. 3 § samma förordning ska studenterna ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Högskolorna ska se till att den som avser att påbörja en utbildning har tillgång till den information om utbildningen som behövs. Särskilt ska högskolans antagningsordning finnas tillgänglig. Med antagningsordning avses de regler för utbildning som högskolan tillämpar i fråga om dels ansökan, behörighet och undantag från behörighetsvillkor samt urval, dels om hur beslut om antagning och undantag från behörighetsvillkor fattas.

I 7 kap. 4 § samma förordning stadgas att den som vill antas till utbildning på grundnivå eller avancerad nivå ska anmäla det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer. Frågor om antagning avgörs av högskolan.

I 7 kap. 13 § första stycket högskoleförordningen finns regler om urval till utbildningar som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Där anges att vid urval ska platserna fördelas med minst en tredjedel på grundval av betyg, minst en tredjedel på grundval av högskoleprovet och högst en tredjedel på grundval av de av högskolan enligt 23 § bestämda urvalsgrunderna.

Enligt 7 kap. 23 § högskoleförordningen får en högskola, i den utsträckning som anges i 13 §, bestämma urvalsgrunder bestående av

1. andra särskilda prov än högskoleprovet,
2. kunskaper, arbetslivserfarenhet eller annan erfarenhet som är särskilt värdefull för den sökta utbildningen, och
3. andra för utbildningen sakliga omständigheter.

Enligt 7 kap. 32 § högskoleförordningen ska urval till utbildningar på avancerad nivå göras enligt 26 och 27 §§.

I 7 kap. 26 § andra stycket samma förordning anges att urvalsgrunder är

1. betyg,
2. resultat från högskoleprovet som avses i 20 §,
3. tidigare utbildning, och
4. urvalsgrunder som avses i 23 §.

Enligt 7 kap. 27 § högskoleförordningen får en högskola i enstaka fall göra avsteg från 26 §. Detta får dock ske bara om en sökandes meriter inte kan bedömas på lämpligt sätt enligt de urvalsgrunder som anges i 26 § och om sökanden genom tidigare utbildning, arbetslivserfarenhet eller någon annan omständighet har särskilda kunskaper eller annars särskilda förutsättningar för utbildningen.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverkets uppgift är bl.a. att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Syftet med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. I centrum för Högskoleverkets tillsynsverksamhet står studenterna rättssäkerhet.

Allmänna synpunkter på ärendet och högskolans utredning

Högskoleverket har initierat detta ärende efter att verket uppmärksammats på uppgifter i Arbetarbladet. Dessa uppgifter kommer från studenter som velat vara anonyma. Något som försvårar handläggningen av detta ärende är att det inte finns någon kinesisk student som har vänt sig till lärosätet eller till Högskoleverket med ett påstående om att han eller hon har tvingats betala avgifter för sina studier vid lärosätet. Som tillsynsmyndighet genomför Högskoleverket skriftliga utredningar. Det finns dock inte någon möjlighet för Högskoleverket att förhöra studenter eller några andra. Mot denna bakgrund konstaterar Högskoleverket att det är svårt att närmare utreda vissa av de påståenden som förekommit i media.

Ansvar för att utreda om enskilda högskoleanställda gjort något fel i sin tjänsteutövning ligger i första hand på högskolan. Högskolan har påtalat att lärosätet har anlitat en utomstående jurist för att göra en oberoende utredning. Högskoleverket konstaterar dock att utredningen är initierad av högskolan och vill därför påpeka att utredningen således måste betraktas som högskolans egen utredning.

Kontakt med de kinesiska samarbetsuniversiteten

Av högskolans utredning framgår att lärosätet endast har kontaktat ett kinesiskt universitet för att undersöka om det tagit ut några avgifter från studenterna. Högskoleverket ifrågasätter varför lärosätet inte tagit kontakt med alla de kinesiska samarbetsuniversiteten. Sådana kontakter hade naturligtvis ytterligare kunnat bidra till att klargöra situationen. De hade också kunnat ge mer tyngd åt de slutsatser som dragits i utredningen och av lärosätet.

Översättning av den kinesiska hemsidan

Högskoleverket har bett lärosätet att inkomma med en översättning av den information som högskolan har lämnat på kinesiska. Högskoleverket noterar dock att högskolan i sin utredning valt att inte översätta allt material, med hänvisning till att informationen varit snarlik den information som högskolan lämnat på engelska. Högskoleverket anser att detta är en brist i högskolans utredning, men har inte funnit skäl att begära in en fullständig översättning av den kinesiska informationen.

Avgifter

Svenska statliga universitet och högskolor är förvaltningsmyndigheter. De är därmed skyldiga att agera korrekt och sakligt. Detta gäller oavsett om en högskola agerar i Sverige eller utomlands. När det gäller frågor om antagning till högskoleutbildning innebär denna skyldighet exempelvis att en högskola tydligt informerar alla som är intresserade av att söka till högskolan om att de kan ansöka på egen hand och att utbildningen är avgiftsfri.

Högskoleverket bedömer att Högskolan i Gävle på olika sätt har informerat de kinesiska studenterna om att högre utbildning i Sverige är avgiftsfri. Högskoleverket anser också att det i ärendet inte framkommit något stöd för påståendena att lärosätet anlitat något enskilt ombud i Kina, som krävt ersättning för sina tjänster. Vidare får det anses utrett att Högskolan i Gävle inte mottagit några medel från de kinesiska studenterna. Högskoleverket har dock noterat vissa oklarheter avseende de förberedande kurserna i engelska som de kinesiska studenterna betalat för till universiteten i hemlandet. Detta utvecklas vidare under rubriken ”Prövningen av studenternas behörighet”.

Avtalen med de kinesiska universiteterna

Inresande studenter till utbildningar vid svenska universitet och högskolor delas upp i två olika grupper, där den första gruppen innefattar de studenter som reser in inom ramen för ett utbytesprogram. Den andra gruppen innefattar de studenter som är fritt inresande studenter utanför utbytesprogrammen, s.k. *free movers* (se t.ex. prop. 2008/09:175, s. 27). En utbytesstudent är en student vid ett utländskt universitet eller högskola som inom ramen för ett utbytesavtal genomför en del av sin utbildning i Sverige. Studieperioden i Sverige kan sedan helt eller delvis tillgodoräknas vid det utländska lärosätet (prop. 2009/2010:65). Högskoleverket har vidare i sin svensk-engelska ordbok definierat begreppet studentutbyte som ett ”formaliserat internationellt utbyte mellan lärosäten som innebär att studenter inskrivna vid ett lärosäte kan studera vid ett annat och vice versa”.

Högskoleverket har granskat de fyra avtal som högskolan bifogat sitt yttrande. Enligt det *strategiska samarbetsavtalet* med Zhuhai College at Jilin University kan studenterna som omfattas av detta avtal läsa ett eller två år av vissa kandidatprogram vid högskolan i Gävle. Detta avtal omfattar olika former av samarbeten och här verkar även ett samarbete i form av studentutbyte ingå. Högskoleverket har inte några synpunkter på detta avtal.

Enligt de övriga tre avtalen, som högskolan kallar *samarbetsavtal*, framgår att högskolan ska ta emot ett visst antal studenter från de kinesiska samarbetsuniversiteterna till särskilt bestämda hela utbildningsprogram på grundnivå och avancerad nivå. Högskoleverket konstaterar att dessa avtal inte kan anses utgöra några egentliga utbytesavtal. Denna bedömning grundas på att det i avtalen inte anges att några svenska studenter ska erbjudas utbildningsplatser vid de kinesiska lärosätena, att studierna avser hela utbildningar i Sverige och att det inte framgår att studierna är tänkta att tillgodoräknas i hemlandet. Högskoleverket anser därför att de kinesiska studenterna därmed inte kan betraktas som utbytesstudenter. De måste därför i stället betraktas som *free movers*. Högskoleverket konstaterar mot denna bakgrund att dessa studenter i antagningsprocessen ska omfattas av samma regler som gäller för de övriga sökande till utbildningarna.

Prövningen av studenternas behörighet

Det första steget i antagningsprocessen är att pröva studenternas behörighet till de sökta utbildningarna. Enligt de tre samarbetsavtalen ska studenterna genomgå TOEFL-test för att deras engelskkunskaper ska kunna bedömas. Av handlingarna framgår dock att lärosätet i stället sänder lärare till Kina för att pröva om de kinesiska studenterna från de olika samarbetsuniversiteterna uppfyllt behörighetskraven i bl.a. engelska. Denna prövning har skett genom ett av högskolan eget framtaget test. Av handlingarna framgår också att studenterna tidigare ansågs ha behörighet i

engelska till studier på grundnivå genom sin kinesiska gymnasieexamen. Samtidigt anges att de förberedande kurserna i engelska som universiteten i Kina anordnade förväntades höja studenternas kompetens i engelska. Det framkommer vidare att studenterna har betalat för dessa kurser, men det framgår inte om dessa kurser har varit obligatoriska för studenterna eller inte. Det framgår heller inte om dessa kurser fortfarande ges, eller om de endast gavs i samband med antagningen till läsåret 2007/2008.

Högskoleverket vill betona vikten av att lärosätet konsekvent följer de uppsatta behörighetskraven för utbildningarna. För studenternas rättssäkerhet är detta en viktig fråga. Om studenterna ansågs behöriga i engelska till studier på grundnivå genom sina gymnasiestudier kan det inte krävas att de ska läsa, och därmed också betala för, en kurs i engelska. Naturligtvis kan vissa studenter välja att ändå läsa en sådan kurs för att fördjupa sina kunskaper. Det är dock viktigt att både Högskolan i Gävle och de kinesiska samarbetsuniversiteten tydligt informerar studenterna om att sådana förberedande kurser är frivilliga. Högskoleverket förutsätter att lärosätet vidtar relevanta åtgärder i denna del, om dessa kurser fortfarande ges.

Ur rättssäkerhetssynpunkt är det mycket viktigt att alla studenter som söker till en utbildning behandlas lika. Av handlingarna framgår emellertid att lärosätets behörighetsprövning av de kinesiska studenterna från samarbetsuniversiteten innebär en speciallösning för just dessa studenter. Högskoleverket har i ett tidigare beslut (reg.nr 31-293-08) kritiserat ett lärosäte för att inte bereda alla sökande möjlighet att få sina kunskaper i engelska bedömda på samma sätt. Högskoleverket måste också i det nu aktuella fallet kritisera lärosätet för att högskolan prövat de kinesiska studenternas behörighet på ett annat sätt jämfört med de övriga sökandena till samma utbildningar. Den förklaring som lärosätet lämnat till orsaken bakom detta saknar relevans i sammanhanget och ändrar inte Högskoleverkets bedömning i denna del. Högskoleverket förutsätter därför att lärosätet kommer att vidta åtgärder för att säkerställa att alla studenter behandlas lika vid behörighetsprövningen.

Urval till utbildningarna

Högskoleverket har i avsnittet *Avtalen med de kinesiska universiteten* konstaterat att de kinesiska studenterna måste betraktas som *free movers* och därför ska omfattas av samma regler som övriga sökande till utbildningarna. Det innebär att om det finns fler behöriga sökande till en utbildning än det finns platser, ska ett urval ske bland de sökande enligt reglerna i högskoleförordningen. Högskolan i Gävle har uppgivit att det inte funnits fler sökande än platser och att något urval därför inte behövt göras. Högskoleverket noterar dock att det i avtalen mellan Högskolan i Gävle och samarbetsuniversiteten har angivits hur många kinesiska studenter som

högskolan ska ta emot. Högskoleverket vill understryka att i en situation där det finns fler sökanden än platser, får högskolan inte ge förtur till sökanden som anvisats av de kinesiska samarbetsuniversiteten. Högskoleverket utgår från att högskolan beaktar detta i det fortsatta samarbetet med dessa universitet.

Med dessa delvis kritiska uttalanden avslutas ärendet.

Ärendet har avgjorts av chefsjuristen Eva Westberg i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand. Verksjuristen Sofia Almqvist har varit föredragande.

På Högskoleverkets vägnar

Eva Westberg
Chefsjurist

Sofia Almqvist
Föredragande verksjurist